

Sygn. akt XVII AmE 121/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 września 2022 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Jolanta Stasińska

po rozpoznaniu w dniu 20 września 2022 roku w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O.

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O. od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 9 marca 2021 roku, Nr (...) (...) ((...): (...))

1. oddala odwołanie,

2. zasądza od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720,00 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia SO Jolanta Stasińska

Sygn. akt XVII AmE 121/21

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 9 marca 2021 roku, numer (...), na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 1a (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.), art. 56 ust. 2 (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.), art. 56 ust. 2a (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) w związku z art. 9a ust. 1 (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.), art. 9a ust. 2 pkt 2 (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) oraz art. 56 ust. 3 i ust. 6 oraz art. 30 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne (Dz. U. 2020 r. poz. 833, ze zm.), a także w związku z art. 100 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o promowaniu energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji (Dz. U. z 2020 r. poz. 250, ze zm.) oraz w związku z art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256, ze zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej przedsiębiorcy: (...) Sp. z o.o. w restrukturyzacji (poprzednio: (...) Sp. z o. o.) z siedzibą w O., posiadającemu numer identyfikacji podatkowej (NIP): (...), orzekł, że:

1) przedsiębiorca: (...) Sp. z o.o. w restrukturyzacji (poprzednio: (...) Sp. z o. o.) z siedzibą w O., nie wywiązał się w okresie od dnia 4 kwietnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 n, z określonego w art. 9a ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.), obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki świadectwa pochodzenia z kogeneracji, o którym mowa w art. 91 ust. 1, wydanego dla energii elektrycznej wytworzonej w jednostkach kogeneracji znajdujących się na terytorium

Rzeczypospolitej Polskiej lub uiszczenia opłaty zastępczej, w terminie określonym w ust. 15, obliczonej w sposób określony w ust. 10,

2) za zachowanie opisane w punkcie pierwszym wymierzam przedsiębiorcy: (...) Sp. z o.o. w restrukturyzacji (poprzednio: (...) Sp. z o.o.) z siedzibą w O., karę pieniężną w kwocie 90 940,01 zł (słownie: dziewięćdziesiąt tysięcy dziewięćset czterdzieści złotych, jeden grosz).

Od powyższej decyzji odwołanie wniósł powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O., zaskarżając ją w całości.

Zaskarżonej decyzji zarzucił naruszenie:

- prawa materialnego art. 56 ust. 3 i ust. 6 ustawy - Prawo energetyczne (Dz. U. 2020 r. poz. 833, ze zm.) w zw. z art. 56 ust. 1 pkt 1a ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.), art. 56 ust. 2 (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.), art. 56 ust. 2a (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.), art. 9a ust. 1 (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.), art. 9a ust. 2 pkt 2 (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) oraz w związku z art. 100 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 o promowaniu energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji (Dz.U. z 2020 r. poz. 250, ze zm.), poprzez nałożenie na Powoda kary pieniężnej w wysokości przekraczającej dopuszczalną wysokość kary pieniężnej tj. bez uwzględnienia stopnia szkodliwości czynu, stopnia zawinienia oraz dotychczasowego zachowania podmiotu i jego możliwości finansowych.

- prawa materialnego art. 921¹ kodeksu cywilnego w zw. z art. 56 ust 1 pkt 1a (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.), art. 56 ust. 2 (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.), art. 56 ust. 2a (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) w związku z art. 9a ust. 1 (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.), art. 9a ust. 2 pkt 2 (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) oraz art. 56 ust. 3 i ust. 6 ustawy - Prawo energetyczne (Dz. U. 2020 r. poz. 833, ze zm.), w związku z art. 100 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 o promowaniu energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji (Dz.U. z 2020 r. poz. 250, ze zm.), poprzez nałożenie na Powoda kary pieniężnej w wysokości nie uwzględniającej dokonanego przekazu, o którym mowa w art. 921¹ kodeksu cywilnego, tj. zapłaty przez przekazanego ((...) sp. z o.o.) odbiorcy przekazu NFOŚiGW świadczenia na rachunek przekazującego (spółki (...) sp. z o.o.).

W oparciu o powyższe powód wniósł o:

- o uchylenie zaskarżonej Decyzji w całości, ewentualnie, z ostrożności procesowej o zmianę Decyzji i wymierzenie kary pieniężnej uwzględniającej stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe, jak również dokonany przekaz w trybie art. 921¹ kodeksu cywilnego.

- zasądzenie od Prezesa URE - pozwanego na rzecz odwołującej się strony jako powódki kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów z tytułu zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych,

W odpowiedzi na odwołanie Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o:

1. oddalenie odwołania,

2. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Pozwany podtrzymał stanowisko zawarte w treści decyzji.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Pismem z dnia 31 maja 2017 r. (znak: (...) (...)), Prezes Urzędu Regulacji Energetyki zwrócił się do przedsiębiorcy: (...) z o. o z siedzibą w O. - zwanego dalej: „Przedsiębiorcą” z prośbą o udzielenie informacji dotyczących dokonanej w okresie od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. sprzedaży energii elektrycznej. /k. 1-20 akt adm./

W odpowiedzi na ww. wezwanie Przedsiębiorca pismem, które wpłynęło do URE dnia

26 czerwca 2017 r., przekazał informacje, z których wynikało, że sprzedał w okresie od dnia 1 stycznia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. do wszystkich odbiorców końcowych (w tym odbiorców przemysłowych) 10 011,519 MWh energii elektrycznej, w tym 6 861,277 MWh w okresie od dnia 4 kwietnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. /k. 21-39 /k. akt adm./

Prezes URE wszczął z urzędu postępowanie administracyjne w sprawie wymierzenia Przedsiębiorcy kary pieniężnej, w związku ujawnieniem możliwości nieprzestrzegania w okresie od dnia 4 kwietnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r., określonego w art. 9a ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki świadectwa pochodzenia z kogeneracji, o którym mowa w art. 91 ust. 1 (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.), wydanego dla energii elektrycznej wytworzonej w jednostkach kogeneracji znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub uiszczenia opłaty zastępczej, w terminie określonym ust. 15, obliczonej w sposób określony w ust. 10. W związku z powyższym, pismem z dnia 24 września 2020 r., Prezes URE zawiadomił Przedsiębiorcę o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia Przedsiębiorcy kary pieniężnej. Pismem tym Prezes URE wezwał również Przedsiębiorcę do przesłania wszelkich dokumentów pozwalających na ustalenie jego sytuacji finansowej oraz oświadczenia Przedsiębiorcy o wysokości przychodu osiągniętego w 2019 r. z działalności koncesjonowanej. Jednocześnie Prezes URE poinformował o włączeniu do akt niniejszego postępowania dokumentów nadesłanych przez Przedsiębiorcę przy piśmie, które wpłynęło do URE 26 czerwca 2017 r. - dotyczących dokonanej przez Przedsiębiorcę sprzedaży energii elektrycznej w roku 2015. /k. 42-43, 44 akt adm./

Na wniosek Przedsiębiorcy z dnia 19 października 2020 r. o przedłużenie terminu na udzielenie odpowiedzi, Prezes URE zawiadomił Przedsiębiorcę, że termin na udzielenie odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania może zostać przedłużony do dnia 29 grudnia 2020 r. /k. 45, 47, 48 akt adm./

Następnie pismem z dnia 14 stycznia 2021 r., Prezes URE zawiadomił Przedsiębiorcę o zakończeniu prowadzonego postępowania i przysługującym mu prawie do zapoznania się z całością zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz złożenia dodatkowych uwag i wyjaśnień. Ponadto, pismem tym, Prezes URE wezwał Przedsiębiorcę do przesłania oświadczenia Przedsiębiorcy o wysokości przychodu osiągniętego w 2020 r. z działalności koncesjonowanej. /k. 49,50 akt adm./

W odpowiedzi na ww. pismo, Przedsiębiorca pismem, które wypłynęło do URE dnia 9 lutego 2021 r., wyjaśnił, że planował zrealizować obowiązek uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectw pochodzenia z kogeneracji za okres od dnia 4 kwietnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. poprzez uiszczenie opłaty zastępczej w wymaganej wysokości. Przedsiębiorca wskazał, że w tamtym okresie, miał duże problemy z płynnością w zakresie „cash flow”, w związku z nieuiszczaniem w terminie opłat za pobraną i dostarczoną energię elektryczną przez jego klientów, w tym spółkę (...) Sp. z o.o., od której Przedsiębiorca był zależny. Przedsiębiorca podkreślił, że po zmianie właściciela, przeszedł skuteczną restrukturyzację i obecnie reguluje na bieżąco wszystkie swoje zobowiązania. Ponadto Przedsiębiorca wskazał, że w związku z problemami z płynnością, chcąc przedmiotowy obowiązek, uzgodnił z jednym ze swoich klientów umowę przekazania, o której mowa art. 921¹ kodeksu cywilnego. W ramach tej umowy, inny Przedsiębiorca dokonał w jego imieniu zapłaty opłaty zastępczej bezpośrednio na konto Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Przedsiębiorca nie przedstawił informacji o wysokości przychodu z działalności koncesjonowanej osiągniętego w 2020 roku. /k. 51, 52 akt adm./

W dniu 9 marca 2021 roku Prezes URE wydał decyzją numer (...).(…) /k. 54-58, 59 akt adm./

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane, jak również w ocenie Sądu nie budziły wątpliwości.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Strony nie wystąpiły o przeprowadzenie rozprawy, natomiast rozpoznanie sprawy na rozprawie nie było konieczne, wobec czego wystąpiły podstawy rozstrzygnięcia sprawy na posiedzeniu niejawnym.

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 9a ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.), odbiorca przemysłowy, przedsiębiorstwo energetyczne, odbiorca końcowy oraz towarowy dom maklerski lub dom maklerski, o których mowa w ust. 2, są obowiązani uzyskać i przedstawić do umorzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki świadectwo pochodzenia z kogeneracji, o którym mowa w art 91 ust. 1, wydane dla energii elektrycznej wytworzonej w jednostkach kogeneracji znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub uiścić opłatę zastępczą, w terminie określonym w ust. 15, obliczoną w sposób określony w ust. 10. W myśl art. 9a ust. 15 tej ustawy (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) - opłata zastępcza, o której mowa w ust. 1 pkt 2, stanowi przychód Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i jest uiszczana na rachunek bankowy tego funduszu do dnia 30 czerwca każdego roku, za poprzedni rok kalendarzowy. Zgodnie z art. 100 ust. 2 ustawy o promowaniu energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji (Dz. U. z 2020 r. poz. 250, ze zm.) do wykonania i rozliczenia obowiązku, o którym mowa w art. 9a ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne, w brzmieniu dotychczasowym, za okres przed dniem wejścia w życie ustawy (tj. przed dniem 25 stycznia 2019 r.), oraz w zakresie kar pieniężnych za nieprzestrzeganie tego obowiązku w tym okresie, stosuje się przepisy dotychczasowe. Zgodnie natomiast z treścią art. 9a ust. 2 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) obowiązek, o którym mowa w ust. 1 wykonuje przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania energii elektrycznej lub obrotu tą energią i sprzedające tą energię odbiorcom końcowym niebędących odbiorcami przemysłowymi, o których mowa art. 9a ust. 2 pkt 1 tej ustawy (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.).

W konsekwencji zasadnie uwzględnił pozwany, że zgodnie z treścią art. 9a ust. 11 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) dla roku 2015 r. (a więc i dla okresu od dnia 4 kwietnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r.) zakres obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectwa pochodzenia z kogeneracji lub uiszczenia opłaty zastępczej na poziomie:

- a) 4,9 % dla jednostki kogeneracji, o której mowa w art. 91 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.),
- b) 1,3 % dla jednostki kogeneracji, o której mowa w art. 91 ust. 1 pkt 1a ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.),
- c) 23,2 % dla jednostki kogeneracji, o której mowa w art. 91 ust. 1 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.).

Istotnie również, zgodnie z treścią art. 9a ust. 12 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.), zakres powyższego obowiązku określa minimalny udział ilościowy sumy energii elektrycznej wynikającej z uzyskanych i umorzonych świadectw pochodzenia z kogeneracji lub z uiszczonych opłaty zastępczej, odniesiony do całkowitej sprzedaży energii elektrycznej odbiorcom końcowym niebędącym odbiorcami przemysłowymi, o których mowa w art. 9a ust. 2 pkt 1 ustawy – Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) przez przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania energii elektrycznej lub obrotu tą energią i sprzedające tą energię odbiorcom końcowym.

W niniejszej sprawie bezsporne były okoliczności dotyczące tego, że powód posiadał koncesję na obrót energią elektryczną (udzieloną decyzją Prezesa URE z dnia 26 kwietnia 2007 r., numer (...)) na okres od dnia 1 maja 2007 r. do dnia 1 maja 2022 r. Bezsprzecznie (albowiem, jak wynika z treści informacji przedstawionych przez samego powoda w toku postępowania administracyjnego), w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, dokonał w okresie od dnia 4 kwietnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. sprzedaży energii elektrycznej na rzecz wszystkich odbiorców końcowych w ilości 6 861,277 MWh, w tym 6 852,505 MWh sprzedał do odbiorców końcowych niebędących odbiorcami przemysłowymi.

Bezspornie powód był zobowiązany do:

a) uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia z kogeneracji, o którym mowa w art. 91 ust. 1 pkt 1 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) w ilości 335,773 MWh lub do uiszczenia opłaty zastępczej w wysokości 40 840,07 zł (335,773 MWh x 121,63 zł (...)),

b) uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia z kogeneracji, o którym mowa w art. 91 ust. 1 pkt 1a ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) w ilości 89,083 MWh lub do uiszczenia opłaty zastępczej w wysokości 5 635,39 zł (89,083 MWh x 63,26 zł (...)),

c) uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia z kogeneracji, o którym mowa w art. 91 ust. 1 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) w ilości 1 589,781 MWh lub do uiszczenia opłaty zastępczej w wysokości 17 487,59 zł (1589,781 MWh x 11,00 zł/MWh1).

Jak wynika z treści odwołania, nie stanowiły też sporu okoliczności w przedmiocie tego, że powód nie przedstawił do umorzenia Prezesowi URE wyżej wskazanych świadectw pochodzenia z kogeneracji. Z treści informacji znajdującej się w aktach postępowania administracyjnego z dnia 9 września 2016 r. udzielonej przez NFOŚiGW (k. 41 akt adm.) wynika, że powód do dnia 30 czerwca 2016 r. celem realizacji przedmiotowego obowiązku za cały rok 2015 uiszczył opłatę zastępczą w łącznej wysokości 37 356,40 zł, przy czym zgodnie z oświadczeniem powoda zawartym w piśmie z dnia 26 czerwca 2017 r. - kwotę 29 356,40 zł uiszczył celem realizacji przedmiotowego obowiązku za okres od dnia 1 stycznia 2015 r. do dnia 3 kwietnia 2015 r. Pozostałą kwotę w wysokości 8 000,00 zł zaliczono na poczet realizacji przedmiotowego obowiązku za okres od dnia 4 kwietnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. w odniesieniu do jednostki kogeneracji, o której mowa w art. 91 ust 1 pkt 1 ustawy – Prawo energetyczne, co odpowiada 65,773 MWh energii elektrycznej. W świetle powyższego zasadnie przyjął pozwany, że powód nie zrealizował obowiązku, o którym mowa w art. 9a ust 1 tej ustawy (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.), albowiem brakująca ilość energii elektrycznej niezbędnej do realizacji przedmiotowego obowiązku za okres od dnia 4 kwietnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. w przypadku jednostki kogeneracji wymienionej w:

a) art. 91 ust. 1 pkt 1 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia

24 stycznia 2019 r.) - wynosi 270,000 MWh, co odpowiada opłacie zastępczej w kwocie 32 840,10 zł,

b) art. 91 ust. 1 pkt 1a ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) - wynosi 89,083 MWh, co odpowiada opłacie zastępczej w kwocie 5 635,39 zł,

c) art. 91 ust. 1 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia

24 stycznia 2019 r.) - wynosi 1 589,781 MWh, co odpowiada opłacie zastępczej w kwocie 17 487,59 zł.

W związku z powyższym, łączna wysokość nieuiszczonej opłaty zastępczej wyraziła się kwotą 55 963,08 zł.

Należy dodać przy tym, że powód nie kwestionował w treści odwołania powyższych wartości. Powód powołał się jednak na okoliczność zobligowania swojego kontrahenta do zapłaty na rachunek Spółki brakującej kwoty opłaty zastępczej. Wskazał też, że wbrew ich wzajemnym ustaleniom, kontrahent dokonał zapłaty wyłącznie kwoty 30.000 złotych (k. 52 akt adm.), co spowodowało brak w opłacie zastępczej za 2015 rok co do kwoty 25.963,08 złotych.

Wskazał jednak, że powyższy fakt powinien przemawiać za obniżeniem kary pieniężnej. Podnosił też, że kwota ta została realnie zapłacona. Kontrahent zapłacił bowiem we własnym imieniu, jednak na rachunek przekazującego, czyli powoda, zgodnie z dyspozycją art. 921¹ kodeksu cywilnego. Co więcej NFOŚiGW uznał zapłatę i do dnia dzisiejszego nie zwrócił zapłaconych środków, potwierdzając prawidłowość zapłaty.

Powyższa argumentacja powoda nie mogła spotkać się z uznaniem. Niezależnie bowiem od treści zawieranych przez przedsiębiorcę umów o charakterze cywilnoprawnym, powód nie ma możliwości skutecznego „przekazania” swego obowiązku o charakterze publicznoprawnym innemu podmiotowi. Ustawodawca określił bowiem krąg podmiotów zobowiązanych do wypełnienia przedmiotowego obowiązku, do którego zalicza się powód (o czym wyżej była już mowa), jak również zakres tego obowiązku wynika wprost z ustawy. Oznacza to tyle, że tylko podmiot wskazany przez ustawodawcę, w zakresie ściśle przez ustawodawcę określonym może wypełnić skutecznie przedmiotowy obowiązek, o ile dokona powyższego w terminie wskazanym również w ustawie. Zasadnie zatem pozwany nie uwzględnił wpłaty dokonanej przez inny podmiot – na poczet realizacji obowiązku powoda, wskazanego w punkcie 1 zaskarżonej decyzji.

Z uwagi na to, że powód nie dokonał wpłaty na konto NFOŚiGW do dnia 30 czerwca 2016 r. wymaganej opłaty zastępczej, powód nie zrealizował obowiązku, o którym mowa w art. 9a ust. 1 tej ustawy (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.).

Zgodnie z treścią art. 56 ust. 1 pkt 1a ustawy – Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.) karze pieniężnej podlega ten, kto m.in. nie przestrzega obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia z kogeneracji albo nie uiszcza opłaty zastępczej. Powyższe oznacza zatem, że dokonanie naruszenia, o którym mowa art. 56 ust. 1 pkt 1a ustawy - Prawo energetyczne jest wystarczającą przesłanką do nałożenia na przedsiębiorcę przez prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kary pieniężnej, przy czym nie jest tu wymagane wykazanie zawinionego działania przedsiębiorcy. Odpowiedzialność określona w przywołanym przepisie ma charakter obiektywny, ponieważ dla stwierdzenia naruszenia wystarczające jest ustalenie, że dany podmiot zachował się w sposób opisany w treści powołanego wyżej przepisu. Odpowiedzialność ta jest niezależna od możliwości przypisania podmiotowi winy, czy też od stopnia jego winy w danym przypadku. Zarzucalność czynu związana jest bowiem z samym faktem popełnienia czynu o znamionach określonych we wskazanym przepisie prawa.

Według zaś treści art. 56 ust. 2a ustawy – Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do dnia 29 stycznia 2019 r.) minimalna wysokość kary pieniężnej, wymierzonej w przypadku nieprzestrzegania obowiązku, o którym mowa w art. 9a ust.1 tej ustawy (w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 stycznia 2019 r.), nie może być niższa niż kwota obliczona według obowiązującego wzoru, zgodnie, z którym kwotę nieuiszczonej opłaty zastępczej należy pomnożyć przez współczynnik 1,3. Mając to na względzie prawidłowo przyjął pozwany, że kara w niniejszej sprawie nie mogła być niższa niż (...) zł. Ponadto, art. 56 ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne stanowi, że wysokość kary pieniężnej nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym, a jeżeli kara pieniężna związana jest z działalnością prowadzoną na podstawie koncesji, wysokość kary nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, wynikającego z działalności koncesjonowanej, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym. Natomiast zgodnie z postanowieniami art. 56 ust. 6 ustawy - Prawo energetyczne, Prezes URE ustalając wysokość kary pieniężnej uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe.

Ponadto, jak wynika z treści art. 56 ust. 6a ustawy – Prawo energetyczne, Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek. Należy tu jednak zaznaczyć, że z treści powołanego przepisu wynika w szczególności, iż Prezes URE ma jedynie „możliwość” zastosowania tej instytucji, nie zaś obowiązek, co wpływa na fakultatywny, a nie obligatoryjny charakter tej instytucji. W dalszej kolejności wskazać należy, że możliwość zastosowania instytucji odstąpienia od wymierzenia kary zależy od łącznego spełnienia obu przesłanek wymienionych w treści powołanego przepisu. W przypadku powoda nie można było jednak uznać, że zrealizował on obowiązek ani też, że zaprzestał naruszenia

prawa, bowiem nie uiszczył opłaty zastępczej w wymaganej wysokości ani nie umorzył odpowiedniej ilości świadectw pochodzenia z kogeneracji za energię elektryczną sprzedaną odbiorcom końcowym.

Ponadto, kolejną przesłanką istotną przy wymiarze kary jest stopień szkodliwości czynu. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 października 2014 r. (III SK 47/13, OSNP 2016, Nr 8, poz. 112) wskazał, że rozstrzygając, czy naruszenie obowiązku ciężącego na przedsiębiorcy można w okolicznościach faktycznych sprawy uznać za czyn o znikomym stopniu szkodliwości, zasadne jest odwołanie się do sposobu weryfikacji tego stopnia wypracowanego w prawie karnym, skoro prawodawca posłużył się w art. 56 ust. 6a ustawy – Prawo energetyczne instytucją prawa karnego, z uwagi na represyjny charakter kar pieniężnych przewidzianych w tym przepisie. Zgodnie z art. 115 § 2 k.k. przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu bierze się pod uwagę: rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych obowiązków, postać zamiaru, motywację sprawcy oraz rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia. W orzecznictwie wskazuje się, że przy ocenie stopnia szkodliwości społecznej czynu, mają decydować wyłącznie okoliczności związane z czynem, a podstawowe znaczenie mają rodzaj i charakter naruszonego przez oskarżonego dobra chronionego prawem, rozmiar wyrządzonej i grożącej szkody oraz zamiar i motywacja sprawcy.

Powód nie zgodził się, jakoby stopień szkodliwości czynu Spółki był wyższy niż znikomy. Wskazał też, że charakter dobra i waga naruszonego obowiązku nie może zostać określona w tym przypadku jako znaczna. Zdaniem powoda, pieniądze przelewane na konto NFOŚiGW zasilają środki państwowego funduszu, który jedynie pośrednio, przy pomocy określonych projektów, ma w teorii wspierać m.in. wytwarzanie energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji. Z publicznie dostępnych informacji wynika jednak, że skuteczność NFOŚiGW w efektywnym wykorzystywaniu funduszy z opłat zastępczych jest jednak znikoma. W przekonaniu powoda, brak uiszczenia niewielkiej części z uiszczonej należycie kwoty opłaty zastępczej, w wysokości kilkudziesięciu tysięcy złotych, choć oczywiście zasługujący na negatywną ocenę ówczesnego zarządu Spółki, nie można uznać za szkodzący w jakikolwiek istotny sposób wielomilionowemu, jak nie miliardowemu, funduszowi NFOŚiGW czy w jakikolwiek sposób mający wysoką wagę lub też znaczącą szkodliwość czynu

Należy tu jednak wskazać, że do przedsiębiorcy prowadzącego działalność gospodarczą koncesjonowaną stosuje się podwyższony miernik staranności, a zatem powód (będący osobą prawną), zobowiązany był do takiego zorganizowania działalności koncesjonowanej, niezależnie od rodzaju trudności w bieżącym sprawowaniu zarządu spółką, aby nie doszło do zaniedbań skutkujących zaniechaniem wykonania obowiązku, wynikającego wprost z ustawy. W ocenie Sądu zasadnie przyjął pozwany, że nie można w niniejszej sprawie uznać stopnia naruszenia przez powoda przepisów ustawy - Prawo energetyczne za znikomy. Rację ma pozwany, że zapewnienie odpowiednich źródeł finansowania wytwarzania energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji odgrywa znaczącą rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego kraju, w zmniejszaniu negatywnego wpływu energetyki na środowisko a także w zwiększaniu konkurencyjności i efektywności energetycznej gospodarki narodowej.

Pozwany w sposób prawidłowy uwzględnił przy tym sytuację finansową powoda. Przede wszystkim w sposób prawidłowy wziął pod uwagę dane znajdujące się w posiadaniu pozwanego dotyczące działalności powoda w roku 2019 roku, z tytułu działalności koncesjonowanej, gdyż powód, pomimo wezwania, nie przedłożył informacji w tym zakresie. Ponadto, wymierzona kara mieści się w dolnych jej granicach (art. 56 ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne). Istotnie też zauważyć przy tym należy, że wskazywane przez powoda zaburzenia w płynności finansowej innych kontrahentów nie są zjawiskiem, którego przedsiębiorca nie mógł się spodziewać. Do obowiązków powoda należało zatem takie prowadzenie działalności koncesjonowanej, aby zabezpieczyć środki, w szczególności na poczet zobowiązań o charakterze publicznoprawnym.

Z powyższych względów błędne było przekonanie powoda, że pozwany dokonując wymiaru kary odniósł się wyłącznie do „przychodów za ten czy inny rok”. Pozwany doszedł zatem do uprawnionego przekonania, że kara w wysokości 90.940,01 zł będzie adekwatna do zakresu stwierdzonego naruszenia, będzie również odpowiednio odczuwalna, na tyle dolegliwa, aby spełniła swoje funkcje, sprawiając, że powód, jako podmiot ukarany będzie stosował się do

obowiązującego porządku prawnego, a także wychowawczą oddziałując zniechęcająco na innych przedsiębiorców do podejmowania działań niezgodnych z prawem.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy w Warszawie, na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie stwierdzając brak podstaw do jego uwzględnienia.

O kosztach procesu rozstrzygnięto, zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c., zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, przyjmując, że powód, jako strona przegrywająca sprawę, zobowiązany jest do zwrotu pozwanemu kosztów procesu, na które złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w wysokości 720 zł ustalone na podstawie § 14 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Sędzia SO Jolanta Stasińska